

KUSTBON

Nr 1 - Årgång II

ORGAN FÖR
ESTLANDSSVENSKARNA I SVERIGE

Mars 1954

Hemstrand
Motiv från Roslep

Utgiven av Svenska Odlingens Vänner.

Redaktör och ansvarig utgivare: *Manfred Nyman.*

Red.-sekr.: *Lars Broman.*

Red. och Exp.: Tunnelgatan 23, 3 tr., Stockholm.

Kustbons postgiro: 19 72 07.

Utkommer 1954 med sex nummer.

Prenumerationspris 1954 5 kr.

Annonpris: 1/1 200:—, 1/2 115:—, 1/4 60:—,
1/8 35:—

Förlovnings-, vigsel- och födelseannonser 5 kr.

Dödsannonser 20 kr.

Härnösand 1954 - Härnösands Boktryckeri Aktiebolag

Ur innehållet

Tioårsjubileum i Betesdakyran av Manfred Nyman	sid. 2
Minnen som väcka tacksamhet av pastor Arth. Johansson	3
Tankar inför Betesdajubileet av J. H-man.....	5
Österblom och Thorén. Ett 80-årsminne av kyrkoherde Karl Hammarin (forts.)	6
Gerhard Hafström 50 år	8
Svenskbybor från Kanada på besök	9
Karl Boman 50 år av kyrkoherde Ivar Pöhl	9
Hjalmar Lindqvist In memoriam	10

Tioårsjubileum i Betesdakyran

Då Kustbon i och med detta nummer påbörjar sin elfte årgång i Sverige, ha vi ännu en gång anledning att kasta en blick på den gångna tioårsperioden.

Verksamheten under denna tidsrymd återspeglas på ett tydligt sätt i den innehållsförteckning över årgångarna 1944—1953, som medföljer detta nummer av tidskriften. Det är ett förvånansvärt rikt och mångsidigt material om vår stam och dess återförening med moderlandet som här kommit i tryck. Materialet har undergått en systematisk bearbetning och i innehållsförteckningen grupperats under vissa allmänna rubriker. Vidare återges en förteckning över samtliga bilder och andra illustrationer som varit publicerade. Avsikten med innehållsförteckningen är givetvis att belysa vad Kustbon innehållit under dessa tio år

och att samtidigt göra det lättare för forskare och andra intresserade att kunna spåra en artikel eller en bild inom ett visst ämnesområde. Efter att ha läst igenom detta koncentrat av Kustbon under tio år kan man säkert vara överens med signaturen J. H—man, som på annat ställe i detta nummer fastslår, att utan Kustbon skulle vi känna oss ganska fattiga.

Vi ha emellertid även anledning att stanna inför ett annat estlandssvenskt 10-årsjubileum. Det var nämligen för tio år sedan som den estlandssvenska verksamheten i Betesdakyran började. Initiativtagare och ledare var estlandssvenskarnas trogne vän pastor Arthur Johansson, som då tjänstgjorde inom denna församling. Det var ju huvudsakligen under år 1944 som den övervägande delen av de äldre kommo till Sverige. Efter endast några få veckors förlägningsliv stodo de så inför det allvarliga problemet att på egen hand börja ett nytt liv under helt främmande förhållanden och ofta utan de fasta förankringspunkter i tillvaron som den religiösa gemenskapen i den gamla hembygden bjudit på. Då behövdes det någon som med varsam hand och kärleksfull förståelse ledde dem in i det nya hemlandets kristna gemenskap. Behovet av bön och predikan på traditionellt sätt var brännande. Det var i denna situation som pastor Arthur Johansson öppnade Betesdakyrans portar för estlandssvenskarna och på ett hjärtevarmt och klokt sätt bjöd de stora intresserade skarorna på andlig kost i nära anslutning till hembygdens traditioner. Deltagarna kände sig som hemma och främlingskapet började ge vika.

Sammankomsterna i Betesdakyran blevo efterlängtrade och samlade regelbundet en mångfald av skara från när och fjärran. Man kan ej nog uppskatta det arbete som här utförts och dess stora betydelse för underlättandet av anpassningen för den medelålders och äldre generationen. Denna verksamhet har för många estlandssvenskar varit en bro, som sammanknutit det religiösa livet i hembygden med den kristna gemenskapen i det nya hemlandet. Till mötena samlades estlandssvenskar tillhörande olika trossamfund. Olikheterna i tänkesätt utplånades och man samlades i endräkt för att efter hemlandets sed tala, sjunga och tacka Gud för en underbar räddning.

Vi få i detta sammanhang ej heller glömma det lilla Betesdabladet, som under många år letat sig fram till de flesta estlandssvenskar. Det har rönt livlig uppskattning särskilt bland våra åldringar, som äro utspridda på avlägsna ålderdomshem och sällan kunnat delta i mötena.

Pastor Arthur Johansson och Betesdaförsamlingens ledning komma säkert att få motta talrika bevis på tacksamhet och tillgivenhet under de jubileums- och högtidssammanskomster som komma att anordnas annandag påsk i Betesdakyran, dit alla estlandssvenskar är välkomna. Denna sammankomst kommer samtidigt att vara ett färväl till pastor Johansson, som numera är anställd som prästman inom S:t Petri församling i Malmö.

Pastor

Arthur Johansson

Minnen som väcka tacksambet

Under de svåra politiska stormar som gått fram över världen, ha många folkgrupper fått sitta trångt. Detta gäller även vår estlandssvenska folkstam. På grund av det utsatta läge som Estland har gemensamt med alla de s. k. randstaterna, kunde folket i Balticum inte undgå 40-talets svåra prövningar. Det hårda politiska klimat som då rådde gjorde det omöjligt för mindre folkgrupper att hävda sig gentemot de stora. Enda möjligheten att behålla livet var flykten.

Här hemma i Sverige följde alla vänner till estlandssvenskarna med stigande spänning utvecklingen. När det så blev en verklighet, att vi kunde få alla våra kära över till oss, väckte detta stor glädje. Med djupaste tacksamhet tänka vi på de män som på ömse sidor om Östersjön med iver och målmedvetenhet kämpade för denna sak. Här är inte platsen att skildra alla dessa våra vänners gärning, men en påminnelse till tacksamhet kan vara på sin plats. Utan dessa mäns osjälviska insats skulle säkert estlandssvenskarnas situation nu ha tett sig helt annorlunda.

Avsikten med dessa rader är endast att erinra om de första intrycken från evakueringstiden samt om den verksamhet som påbörjades bland estlandssvenskarna i Betesdakyrkan på hösten 1944. Hur väl minns jag ej de första som kom. Familj efter familj infann sig på våra gudstjänster, återseendet efter många år var gripande. Det blev en tid av intensiv verksamhet. Hela församlingen i Betesdakyrkan engagerades. Det gällde hjälp av allt slag. Någon behövde ett hem, en annan möbler, en tredje åter ett arbete. Det hölls samkväm till vilka estlandssvenskarna inbjödos och gudstjänster anordnades speciellt för dem. Kyrkan kunde ibland vara fylld av lyssnande människor, för vilka sången och predikan blev en påminnelse om hemlandet, om allt det de ägt, men nu förlorat.

Sammanfattningsvis skulle man kunna säga, att de flesta av oss haft ett levande behov av att få träffas. Det har även erbjudits talrika tillfällen härtill. De äldre och medelålders ha sålunda i stora skaror sökt sig till gemenskapen i Betesdakyrkan, en annan stor grupp har regelbundet besökt Svenska Odlingens Vänners olika arrangemang och ungdomen har samlats till Estlandssvenska föreningens samkväm, där man under de första åren anknöt till festtraditionerna hemifrån och så småningom övergått till den nöjeslivsform som modern och levnadsglad ungdom i Sverige trivs med. Slutligen har Kustbon efter förmåga velat göra en insats som förbindelselänk mellan landsmän av olika åldrar och livsåskådning.

Manfred Nyman

Välkommen till Sverige.

Pastor Arthur Johansson och Anders Pelmas från Rickul.

Vid sammankomster av mer enskild karaktär fingo vi lyssna till berättelserna om resans faror, om den lilla flickans sorg över katten som blev kvar därhemma eller den kraftige bondens gripande skildring av stunden vid stranden när han släppte hästen lös och drev honom mot skogen, medan han själv och familjen måste ut i den mörka natten för att söka sig över havet till Sverige.

Hur angelägen var man inte att få reda på släktingar och vänner. En gamling hade kommit in på ett ålderdomshem långt bort i en avlägsen landsända, medan de övriga familjemedlemmarna placerats på andra hem. Det betydde en hel del för dessa förskingrade människor att någon gång få samlas till gemensam gudstjänst och att där få möta fränder, samtala om alla nya erfarenheter och ge varandra goda råd. Kyrkan var ofta till trängsel fylld och redan tidigt på söndagsmorgonen anlände de som bodde längst bort och stannade sedan över hela dagen. Ibland kom polisen in och frågade vad som stod på, eftersom så många människor hopade sig på gatan utanför kyrkan och stannade där i timmar. Nu och då fingo vi kanske besök från någon närliggande legation, då man ville utröna stämningen bland dessa flyktingar.

Estlandssvensk samling i Betesdakyrkan.

Under dessa tider betydde det religiösa arvet oerhört mycket för estlandssvenskarna. Fäderna hade lärt dem förtröstan till den Högste, lärt dem att bedja om dagligt bröd. Nu var allt detta aktuellt.

Med tiden lade man märke till den förändring som skedde med våra vänner. Det tillbakadragna och blyga framträdandet utbyttes mot ett mer frimodigt och klädedräkten övergick till att bli av mer modernt slag. Därtill kom förändringen i människornas ansikten, där man snart kunde utläsa en större trygghet inför tillvaron. När man nu fått ett hem och ett arbete och kunde räkna med bestämd inkomst, så satte detta snart sin prägel på vårt idoga och skötsamma folk. Ibland anmärktes det på att man inte sökt placera detta jordbrukande folk ute i svenskt jordbruksarbete. Men man glömde då en viktig sak som vi snart blev förtrogna med och det var den outrotliga samhörighetskänsla som behärskade dem. Hellre leva i små förhållanden och få vara hemma hos de kära, än att ha det ekonomiskt bättre och leva åtskiljda.

Den ene efter den andre fann sig tillrätta och växte in i det nya samhället. Detta var anledning till glädje för oss som hade som mål att hjälpa våra vänner över den första tidens svåra påfrestningar. När så småningom ungdomen började hålla sig borta från sammankomsterna, betydde det ej att vår strävan inte uppskattades, utan att de funnit sig tillrätta i de nya förhållandena.

För de gamla eller medelålders, kan allt det som varit inte utplånas. De förmå inte frigöra sig från arv och miljö och vi klandra dem inte. Rötterna sutto så djupt, att de inte helt kunde följa med när man lämnade den gamla växtgrunden.

För denna grupp av estlandssvenskar kommer väl alltid minnena att leva. Väl må vi unna dem deras drömmar och söka förstå dem i deras längtan. Den generation som upplevt tvenne världskrig och flyktens alla faser, är dock snart på väg bort. Snart kommer deras drama att glömmas och finnas kvar endast på gulnande blad i någon bok. De, som genomlevde allt kunna inte stiga fram och vittna mer. Därför har det för oss varit en så stor glädje, att i ett litet ögonblick av historiens skeende ha fått vara med och räcka en hjälpsam hand till dem som just då voro i nöd.

Vårt 10-årsjubileum avser inte enbart att hålla gamla stämningar vid liv, utan att rikta blicken mot framtiden. Hoppets stjärnor lysa över oss. Vi ha insett, att Gud har sin hand med även i de ringa förhållanden som gälla en folkspillra från öarna vid Estlands kust. Obemärkt har denna folkgrupp flutit in i det svenska samhället. Snart är öspråket förgätet, byarnas namn likaså. Man skall glömma ängarnas fågring, den susande rågens skönhet och bruset från den sjungande Östersjön. Gärdesgårdarna lägga sig till ro under ljungen och hem, byggda med kärlek och omsorg, falla samman. Sådant kan man inte ta med i flykten. Men det man kan ha med är de drag som ärvts från

TANKAR inför Betesdajubiléet

Herrens nåd är det, att det icke är ute med oss, ty det är icke slut på hans barmhärtighet.

Klagovisorna 3: 22.

Man kommer osökt att tänka på detta bibelspråk, då tankarna går tillbaka till de tider som varit. Därute i de karga bygderna utkämpades dagligen en hård kamp för tillvaron. Men vi hade ändå där våra hem och våra familjer och vi hade under århundradenas lopp vuxit oss fast vid denna bygds kuster och öar. Jag minns mången gång, när vi som sjömän återvände från någon resa och vi såg våra kuster dyka upp över horisonten, hur vi med liv och lust sjöng strofen ur Runebergs kända sång: "Vi kunna sträcka ut vår hand och visa glatt på sjö och strand, och säga, se det landet där, vårt fosterland det är". — Där gick bonden efter plogen, husmor pysslade hemma på gården och fiskaren nere vid stranden gjorde i ordning sina redskap för sin fångstfärd. Man tycker nu i efterhand, att det alltid låg liksom en känsla av högtid över våra bygder. Söndagen hölls i helgd och allt arbete mellan helgmålsringning och måndagsmorgon var bannlyst, vilket däremot ej var fallet på många håll bland lantbrukare längre in på fastlandet. Man kommer alltid att minnas de stilla söndagsmorgnarna, då barnen var på väg till söndagsskolan och man vid lugnt väder kunde höra kyrkklockan kalla till gudstjänst. Ute på kyrkbacken hördes orgelbruset och den kraftiga psalmsången. Då man senare på dagen gick förbi något av bygdens bönehus, hördes även därifrån sånger som sjöngs med kraft och hänförelse: Klippa du som brast för mig.

I dessa lugna tider kunde ingen ana att ovädersmolnen höll på att hopa sig vid horisonten. Och så en dag bröt ovädret in över våra gränser. Vi fick uppleva tider, som ingen av oss äldre någonsin kommer att glömma. Vi höll på att gå under. Det var då frågan ställdes, om inte vårt moderland Sverige kunde och ville göra något för oss. Som vi alla kommer ihåg, växlade hopp och förtröstan med bittra besvikelser. Så mycket större var glädjen, då vi en dag verkligen stod vid det efterlängta målet för våra drömmar. Vi kan ej annat än instämma i Luthers trosfriska sång:

fäderna. Det är anspråkslöshet, vänlighet i umgänget, trofasthet mot givna löften, kärlek till barn och äldre, sådant är det guld som estlandssvenskarna förde med sig till sitt nya fosterland. Kanske skall det då visa sig, att de flyktingar, som en gång kommo till oss med tomma händer, fått vara med om att berika vårt land med något av dessa andliga värden, som så väl behövas i vår tid.

Arthur Johansson.

"Vår egen kraft ej hjälpa kan, vi vore snart förströdda, men med oss står den rätte man, vi stå av honom stödda". — Det var för oss alla en fråga av största betydelse, hur det skulle gå för oss, då vi äntligen var framme. Jag tror att vi alla utan undantag kan säga, att det blev bättre än vi vågat hoppas och tro.

Då många av oss nu firar 10-årsminnet av ankomsten till Sverige, känner vi alla en djup tacksamhet till såväl regering som många enskilda för den hjälp vi fått. Vi får ej heller glömma våra egna unga män, som tog risken att ge sig ut i mörka nätter med små, bräckliga farkoster och med sina liv som insats rädda hundratals stamfränder över till Sverige. Man hade inte kunnat klandra dem, om de slagit sig till ro, då de själva lyckligt kommit över hit. Men de behärskades icke av Kains sinne och kunde ej känna sig lugna, innan de var förvissade om att alla var räddade. Det var många hjältedåd, som i tysthet utfördes i dessa farofyllda tider, bragder, som vi bevarar i tacksam hågkomst.

Under den följd av år som gått, har många av oss nästan regelbundet samlats en gång i månaden till våra allmänna möten i Betesda kyrkan i Stockholm. Dessa sammankomster har för en stor del av oss varit till stor uppmuntran och andlig uppbyggelse. Det var genom allas vår vän pastor Johansson, som våra steg kom att ledas just till denna kyrka. Då vi först anlände hit, var vi främlingar och kände ingen. Det var i denna situation pastor och fru Johansson, som kände oss väl, sökte upp oss och erbjöd oss en fast samlingsplats. Han har vårt varma tack för sitt uppträffande arbete och för den tid och de krafter han i riklig mängd slösat på oss.

En kär, god vän, som vi lyckats få över hit och hålla vid liv, är "Kustbon". Ett hjärtligt tack till redaktionen och andra medhjälpare. Kustbon är en ovärderlig förbindelselänk, vilken förutan vi skulle känna oss ganska fattiga. Vi hoppas alla, att Kustbon skall leva länge och väl ibland oss.

J. H-man.

Program

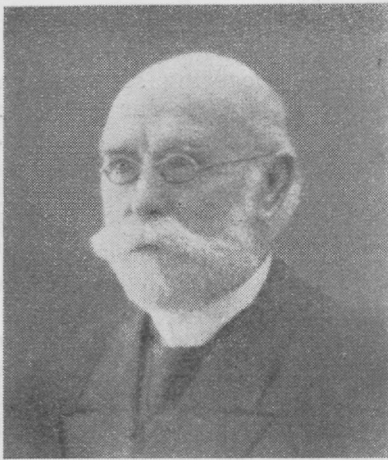
för den estlandssvenska högtidssammankomsten i Betesda kyrkan, Floragatan 8,
Stockholm, annandag påsk
den 19 april 1954

Kl. 11.00 Inledningsord — Pastor Per Wårding
Predikan — Pastor Arthur Johansson
Anförande — Johan Hammerman

Kl. 12.30 Kyrkkaffe

Kl. 15.00 Samkväm. Festtal ev. av Riksantikvarien
Sigurd Curman

Kyrkoherde
Karl Hammarin

Missionär T. E. Thorén.

Vi måste återvända till året 1873 för att något följa Thorén i hans verksamhet på Nuckö. Medan relativt mycket kan återfinnas i litteraturen om Österblom, har mycket litet skrivits om Thorén. Framför allt är det en brist, att bådas verksamhet aldrig behandlats i ett sammanhang. Skildringen av den enes insats belyser i detta fall den andres. Genom studiet av Thoréns arbete på Nuckö förstår man bättre orsakerna till Österbloms svårigheter.

Personligen var de båda missionärerna varandra ganska olika. Huvudskillnaden låg dock hos deras överordnade och inställningen till dessa. Prosten Girgensohn var säkerligen en dugande och aktningvärd prästman. Till Österblom var han mycket kritiskt inställd. Gentemot Thorén visade han den största vänlighet, och samarbetet dem emellan var mycket gott. Prosten hade öppen blick för skolundervisningens krav och insåg, att det var alldeles för litet med endast en skollärare i hans vidsträckta pastorat. Därför hade han en speciell uppgift i beredskap för sin nye lärare. Thorén skulle på Nuckö bli föreståndare för ett seminarium, där estlandssvenska skollärare utbildades. Detta blev också dennes huvudsakliga uppgift.

I augusti 1873 hade ju Thorén kommit till Nuckö. Seminarieundervisningen kunde icke omedelbart börja. Lämplig lokal saknades nämligen. Thorén fick bo i prästgården och sysselsattes tills vidare med att undervisa ett par unga skollärare, vilkas förkunskaper var bristfälliga. Först söndagen den 28 oktober kunde seminariet öppnas och invigas. Undervisningen torde dock icke ha börjat före den 7 november, vilken dag Thorén flyttade in i den bostad, som var förenad med skollokalen. I Paschleps by hade Girgensohn förhyrt ett hus med fem rum, dit alltså seminariet blev förlagt.

Österblom och Thorén

Ett 80-årsminne

(Forts.)

Till alla svenska församlingar hade utsänts ett upprop om seminariets upprättande samt uppmaning att sända elever. Till den 28 oktober hade endast sex elever infunnit sig, tre från Ormsö och tre från Nuckö. När undervisningen började, var emellertid antalet elever nio: tre från Ormsö, fem från Nuckö och en från Korkis. En av eleverna var endast 15 år, de övriga i åldern 17—22 år. "De är ganska lydiga i sitt uppförande" skriver Thorén. Alla var läskunniga, men de läste mycket dåligt. De hade också stora svårigheter att förstå, vad de läste, då nucködialekten var så olik rikssvenskan. Timantalet per vecka var trettio. Undervisning meddelades i följande ämnen: bibelkunskap, biblisk historia, katekes, svenska språket, geografi, allmän historia, skrivning, musik och sång. I alla dessa ämnen undervisade Thorén. Dessutom var en biträdande lärare anställd. Denne svarade för undervisningen i ryska, estniska och matematik. Studietiden var tre år, efter vilken tid eleverna skulle vara i stånd att tillträda lärarbefattningar. Terminernas längd var ungefär densamma som i våra dagars skolor. Vid varje termins slut kom Girgensohn och höll examen. Elevantalet växlade något från termin till termin.

Den 21 december 1876 förrättades den första avgångsexamen i närvaro av prosten, skolinspektören och bygdens godsägare. Samtliga åtta examinander erhöles godkända avgångsbetyg. Tre av dem fick betyget Berömlig, tre Med beröm godkänd och de övriga Godkänd. De tre, som erhöles högsta betyget, var Nyman från Nuckö, Lindström från Ormsö och Palmkron från Korkis. Alla de nya lärarna erhöles genast anställning med undantag för Nyman, som var för ung för lärarbefattning.

Den nya kursen började redan i januari 1877 och hade samlat tolv elever. Även denna treårskurs fick förlöpa ostörd, och den 29 december 1879 avlade de elva, som fullföljt utbildningen, avgångsexamen inför två examinatorer.

Omedelbart därefter igångsattes en ny kurs med elva anmälda elever. Förmodligen fick Thorén aldrig avsluta den, då han av hälsoskäl måste återvända till Sverige. I februari 1881 skriver Stiftelsens styrelse, att "en förflyttning månånda blir nödvändig" och efter den tidpunkten finner man inga ytterligare brev, som skrivits av Thorén i Estland. Han hade ådragit sig en besvärlig mag-sjukdom, som nödvändiggjorde vård i hemlandet. Senare var han verksam som sjömanspastor i tyska hamnar.

Anledningen till att elevantalet aldrig översteg tolv var ej svårighet att skaffa elever utan utrymmeskäl. Thorén hade lätt att få elever. Där-

KUSTBON

ORGAN FÖR
ESTLANDSSVENSKARNA I SVERIGE

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1944 — 1953

Utgivare:	Riksföreningens Estlandsutskott	(1944—juni 1945)
	Svenska Odlingens Vänner	(aug. 1945—1953)
Ansvarig utgivare:	Riksantikvarien Sigurd Curman	(1944—1946)
	Manfred Nyman	(1947—1953)
Redaktör:	Folke Lindström	(1944—juni 1945)
	Manfred Nyman	(Aug. 1945—1946)
	Edvin Lagman	(1947—1949)
	Elmar Nyman	(1950—1951)
	Manfred Nyman	(1952—1953)
Redaktionssekreterare:	Manfred Nyman	(1944—juni 1945)
	Rita Rosen	(1946—1948)
	Olle Lindström	(1949)
	Lars Broman	(1950—1953)
Redaktionskommitté:	Viktor Aman, Lars Broman, Gerhard Hafström, Anton Vesterberg	(1944—1948)

Anders Lilja 50 år	5:5—6:10	Brev från tropiska vatten av Erik Schmidt ..	6: 2: 6
Alexander Samberg 50 år	5:5—6:11	" " " " " " " " ..	3: 5:11
Rudolf Timmerman 60 år	6: 1: 7	" " " " " " " " ..	6: 6: 9
Estlands siste president, Konstantin Päts 75 år	6: 1: 7	" " " " " " " " ..	7: 1: 9
Sigurd Curman 70 år	6: 2: 1	Resa i fjärran Östern av Eskil Westerman ..	7: 2: 9
Johannes Tegelberg 60 år	6:3—4:18	Brev från en sjöman	7: 4:10
Anu Engblom 85 år av Alexander Samberg ..	6: 5:10	Minnen från sju månader i Korea av Maria Lindström	9:5—6: 9
Estlandssvenskt diamantröjlopp (Hans och Maria Broman)	6: 6: 2	4 år som utlandssvensk i Mexiko av Manfred Westerblom	10: 1: 6
Kaleb Andersson 60 år	7: 1: 7	Minnen och intryck från Hong Kong av Bruno Strandberg	10: 2: 8
Diamantröjlopp (Anders och Agneta Grönman)	7: 1:10	"Christer Saléns" haveri 1951 av Edvard Zeisig	10:5—6:11
Adam Heldring 80 år	7: 2: 6		
Dagmar Pettersson 60 år	7: 4: 7		
Per Wieselgren 50 år	7: 4: 8		
Thomas Lindström 75 år	7: 4: 8		
Aino Dovkont 60 år	7:5—6:19		
Ernst Idla 50 år	8: 2:10		
Johan Lindkvist 75 år	8: 3:10		
Axel Nyman 60 år	9: 2:10		
Maria Alros 60 år	9: 2:11		
Joel Nyman 70 år	9: 3: 2		
Johan Hammerman 60 år	9: 3:16		
Johan Lindström 90 år	9: 4:10		
Tomas Friberg 60 år	9:5—6:18		
Johan Alkvist 60 år	10: 1: 9		
Gustaf Gustafsson 60 år av Anton Stahl ..	10: 2: 7		
Andreas Strandberg 70 år	10: 2:10		
Lydia Pöhl 75 år	10: 2:10		
Gideon Danell 80 år	10: 3:13		
Erik Westerman 60 år	10:5—6:17		
Sven Danell 50 år	10:5—6:17		
Voldemar Lindström 50 år	10:5—6:18		

Dödsfall och minnesteckningar

Voldemar Sedman in memoriam av Viktor Aman	1: 3: 9
William Treiberg in memoriam av Herbert Adolfsson	1: 3: 9
Helena Paalman-Laving in memoriam av A. Samberg	2: 2:17
Johannes Pöhl in memoriam av A. Samberg	2: 3: 7
Hjalmar Häggblom in memoriam	3: 3:12
Alma Frisk in memoriam	3: 5: 6
Runöbo jordfäst på Öland (Kristian Vesterblom)	4: 2: 9
Anders Nee förolyckad	4: 2: 9
Estlandssvenskarnas äldsta representant, Maria Rosenblad avliden	4: 2:10
Jacob Bles in memoriam av Aron Valentin	4: 4: 8
John Klasson (ur Norrbottenskuriren)	5: 1: 4
John Klasson av A. Aspelin	5: 1: 4
Johan Gärdström	5: 3: 2
Komminister Klassons begravning	5: 3: 9
August Pihlberg död	6:3—4: 2
M. Seiler	7:5—6:19
Christian Rotterman	7:5—6:19
Konsul Julius Lill in memoriam av Edvin Lagman	8: 1: 8
Thomas Lindström in memoriam	8: 1:10
Henrik Visnapuu avliden	8: 2:10
Pastor L. A. Larsson död	8: 3:10
Minister R. Penno död	8:5—6:12
Direktör David Bergholtz död	8:5—6:16
Johannes Samberg	9: 2:10
Johan Hallman död	9:3:13
Anu Engblom	9:5—6:14
Ett eftermäle (Anu Engblom) av Alexander Samberg	9:5—6:15
Lena Heldring av Ivar Pöhl	10: 1: 9
Johannes Gjärdman	10: 1:10
Johan Jonell av Hj. Pöhl	10: 1:10
Anders Järnström av J. R.	10: 4:10
Mästerlotten Viktor Berg död	10: 4:10

Estlandssvenskar utomlands

Bland svenskbybor i Canada av Carina Lindgren	5: 2: 3
På kryss med Fylgia av Axel Talberg	5: 2: 7

Brev från tropiska vatten av Erik Schmidt ..	6: 2: 6
" " " " " " " " ..	3: 5:11
" " " " " " " " ..	6: 6: 9
" " " " " " " " ..	7: 1: 9
Resa i fjärran Östern av Eskil Westerman ..	7: 2: 9
Brev från en sjöman	7: 4:10
Minnen från sju månader i Korea av Maria Lindström	9:5—6: 9
4 år som utlandssvensk i Mexiko av Manfred Westerblom	10: 1: 6
Minnen och intryck från Hong Kong av Bruno Strandberg	10: 2: 8
"Christer Saléns" haveri 1951 av Edvard Zeisig	10:5—6:11

Finlandssvenskarna

Svenskhetens framtid i Finland av M. N.	3: 1: 2
Svenskar i österled och den 6 nov. (ur Allsvensk Samling)	4: 6:10
Svenskt län i Finland (ur St.-T. 12.10. 1947 ..	4: 6:10
Striden om Korsholms län (ur Sv.D.)	5:5—6:14
Musiklivet i Svenskfinland av E. Ekroth ..	6: 2: 8
Ur "St.-T. 19.4.1950" " " " " ..	6: 5: 9
Ur "St.-T. 19.4.1950" " " " " ..	7: 2: 8
Finlandssvenska kulturdagar	7: 4:11
Finlandssvenskarna av Patrick Bruun	7:5—6: 6
Emigrationen från Svensk-Finland	8: 1: 9
Notiser (ang. undervisning i finska)	8: 2: 9
Folkmängden i Helsingfors	8: 2:10
Finsk och finne	8: 3: 9
Finländska ortnamn i svensk text	8: 4: 6
Älänningarna flyttar till Sverige	9:5—6:16

Esterna utomlands

Estnisk sängarfest	4: 6:11
Estniska sängarfesten den 26 juni	5: 3: 8
Estnisk opera i Stockholm	5:5—6:14
Ester i Amerika	6: 2: 2
Esterna i Sverige av Juhan Kokla	8: 1: 3
Det fria Estland av Juhan Kokla	8:5—6:11
Kanadaester vill tillbaka hit	9: 3:12
Ester blir svenskar	9: 3:14
Politiska sårmeningar i estnisk exilpolitik av K—l	10: 2: 4
Estniska vetenskapsmän öppnar egen högskola	10: 4: 8

Lagar och bestämmelser

De svenska jaktbestämmelserna	1: 3: 6
Hur skall jag deklarerar?	2: 1: 2
Svensk nykterhetslagstiftning av Folke Lindström	2: 2:12
Några råd och och anvisningar om sociala hjälpåtgärder för blivande mödrar av Inga Bergholtz	3: 2: 5
Beträffande flyttningsanmälan	3: 3: 5
De arbetsförmögnas stöd — folkpensioneringen av Inga Bergholtz	3: 2: 5
Svensk medborgares rättigheter och skyldigheter av E. N.	5:5—6: 5
Viktiga data för en svensk medborgare	7: 2: 8
Storkommuner i Sverige av Elmar Nyman ..	8:5—6:13
Hur statsmaskineriet fungerar av Allan Ingelsson	10: 1: 4
Om fastighetsköp av Lars Östberg	10: 2: 6

Hembygd

Reval av i dag av Rita Rosen	1: 2: 9
Estlandssvensk jul av Rita Rosen	1: 4: 3
Ormsöidyll på Gotland av L. B.	2: 4: 8
Odenholm (ur Albert Engström "Mitt liv och leverne")	3: 6:11
Du hemmets jord (Spithamn)	4: 1: 9
Du hemmets jord (Nuckö)	4: 2: 5
Runöminnen av Alexander Samberg	4: 2: 7
" " " " " " " " (forts.)	4: 3: 4
Du hemmets jord (Ormsö)	4: 3: 6
" " " " (Nargö)	4: 4: 3

Runöminnen av Alexander Samberg (forts) ..	4: 4: 5	Om örtmedicin och folketro på Ormsö av Anders Stenholm	7: 2: 3
Du hemmets jord (Korkis)	4: 5: 1	Humanistiska fonden utdelar anslag	7: 2: 8
„ „ „ (Reval) av R. R.	4: 6: 2	Skandinaviska minnen i öster av Edvin Lagman ..	7: 3: 3
Några minnen från revolutionen 1905 av Joel Nyman	4: 6: 3	En högtidlig installation på Ormsö av Aron Valentin	7:5—6:10
Du hemmets jord (Vippal) av D. S.	5: 1: 2	Svenskby och dess omgivning av Anton Karlgren	7:5—6:11
Runöminnen av Alexander Samberg (forts.) ..	5: 1: 9	Firandet av S:t Martinsdagen i svenskbygden i Estland på 1880-talet av Jakob Blees	7:5—6:12
Du hemmets jord (Rågöarna) av I. P.	5 2: 2	Jullekar	7:5—6:17
Runöminnen av Alexander Samberg (forts.) ..	5: 4: 5	Inventering av Elmar Nyman	8: 2: 2
Minnen från Svenskestland av Gideon Danell	5:5—6: 6	Humanistiska fondens nämnd beviljar anslag	8: 2: 4
Runöminnen av Alexander Samberg (forts.) ..	5:5—6: 9	Firandet av S:t Martinsdagen på Rågöarna av E. Rosman	8: 4:13
Du hemmets jord (Hapsal)	6: 1: 3	Om julfirandet i gamla tider i svenskbygden av Jakob Blees	8:5—6: 4
Hänt på Runö	6: 1: 8	Om förlovnings- och bröllopsfirande i gamla tider på Nuckö av Johan Nyman	8:5—6:18
Det glada Reval på 20-talet	6:3—4:17	Två estlandssvenska koralmelodier	8:5—6:20
Tre minnen av Alexander Samberg	6: 5: 7	De estlandssvenska undersökningarna av Elmar Nyman	9: 1: 3
En liten tavla av Alexander Samberg	6: 6: 8	Svenskt, estniskt och baltiskt i aibofolkets byggnadskultur av Gustav Ränk	9: 1: 6
Amerikakusinen av Kay	7: 3: 7	Rikull eller Rickul av Edvin Lagman	9: 3:12
En återblick av August Stenberg	7: 4: 9	Estlandssvenska utställar i U. S. A.	9: 3:12
Julglintar från ett krigsår av L—m	7:5—6:14	Julfirandet på Rågöarna av Elfrida Rosman ..	9:5—6:12
Ett påskminne från Rågöarna av Elfrida Rosman ..	9: 2: 8	Om estlandssvensk kulturforskning av Gustav Ränk	10: 4: 4
Från Tallinn till Walga av Allan Ingelsson ..	9: 4: 8	Två frågor rörande vår folkliga kultur	10: 4: 6
En julhelg av Sven Danell	9:5—6: 6	Estlandssvensk konst av M. N.	10: 4: 7

Språk och kultur.

Ormsö eller Wormsö? av Viktor Aman	1: 4: 5	Om estlandssvensk kulturforskning av Gustav Ränk	10: 4: 4
Vem kan berätta om vinterfisket? av Mats Rehnberg	1: 4: 6	Två frågor rörande vår folkliga kultur	10: 4: 6
Gustav Adolfs Akademiens estlandssvenska undersökning av Nils Tiberg	2: 1: 7	Estlandssvensk konst av M. N.	10: 4: 7
Gustav Adolfs Akademiens estlandssvenska undersökning. Arbetets omfattning av Nils Tiberg	2: 2: 8	Professor Ränks föreläsningar	10: 4: 9
Tävlingen om fiskeskildringar avgjord	2: 2: 17	Österblom och Thorén. Ett åttioårsminne av Karl Hammarin	10:5—6: 4
Om mjölkhushållning i gamla dagar av Mats Rehnberg	2: 3: 5	Prästen, klockaren och godsägarens ox. Upp-teckning av Perklén. Kommentarer av Gideon Danell	10:5—6:16
Upprop (ang. fotografier fr. Svenskestland) ..	2: 5: 2		
Pristävlingen om mjölkhushållningen avgjord av Mats Rehnberg	2: 5: 4		
Till räddning av minnena av Nils Tiberg	2: 5: 8		
Gustav Adolfs Akademiens estlandssvenska undersökning av Nils Tiberg	2: 5: 9		
Gustav Adolfs Akademiens estlandssvenska undersökning av Nils Tiberg	2: 6:15		
En frågelista för Runöborna av Nils Tiberg ..	3: 2: 9		
Inkomna bidrag till Landsmåls- och Folkminnesarkivets estlandssvenska undersökning, Uppsala av Nils Tiberg	3: 3: 6		
Svenskt inflytande på kulturlivet i Estland av Anton Vesterberg	3: 4: 8		
Svenskt inflytande på kulturlivet i Estland av a Anton Vesterberg (forts.)	3: 5: 4		
Besök på landsmålsarkivet i Uppsala av R. Rosen	3: 6:10		
Svenskt inflytande på kulturlivet i Estland av Anton Vesterberg (forts.)	3: 6:13		
Modersmålet av E. L.	4: 1: 1		
Svensk dikt i Österväg av Edvin Lagman	4: 1: 6		
Säljakt på Runö (ur Halbrussisches) av A. Buddeus	4: 5: 1		
Runöslöjd av A. Sg.	5: 1: 6		
Varifrån härstamma vi? av J. Laare	5: 1: 7		
Det forna Reval och Sverige av Ed. Hasselblatt	5: 2: 9		
Rickulbröllop i gammal tid av Edvin Lagman ..	5: 3: 4		
Jul på Ormsö i gammal tid av Lars Lindström ..	5:5—6: 3		
Stugans inredning av Edvin Lagman	6: 1: 4		
Några medeltida skulpturer i estlandssvenska kyrkor av Sten Karlöf	6: 2: 3		
Höbärgning i Rickul av Edvin Lagman	6: 2: 5		
Estlandssvenskarnas förbindelser med Sverige av Alexander Samberg	6:3—4:12		
Meddelande ang. Gustav Adolfsakademiens undersökning av estlandssvensk folklig kultur	6:3—4:18		
Sången i Svenskestland av Viktor Aman	6: 5: 3		
Hur kom de estlandssvenska samlingarna i Nordiska museet till? av Ilmar Talve	6: 6: 3		
Upprätta släktregister av E. N.	7: 2: 2		

Historia

Estlandssvensk historia upptecknas av V. Aman	5: 4: 1
En utvandring av Lars Laurén	5:5—6: 7
Vilka voro de och vart ha de gått? av Alexander Samberg	5:5—6: 8
Revolution! Ett minne av T—	6: 1: 9
Svenskestland i stöpsleven av Hjalmar Pöhl ..	6:3—4:10
Vikingarna återvända av Gustav Ränk	9: 2: 6
Estlandssvenskarnas en bricka i stormaktspolitiken av V. K.	9: 3: 9
Då överflyttningstanken väcktes av Elmar Nyman	10: 3: 4
För tio år sen av Carl Mothander	10: 3: 7

Natur

Ur Ormsös geologiska utvecklingshistoria av Anders Stenholm	9: 4: 5
---	---------

Från näringslivet i Estlands svenskbygder

S. O. V. och estlandssvenskarnas materiella odling av Rud. Timmerman	6:3—4: 8
Något om fisket i Estlands svenskbygder av S.	6:3—4:14
Om fisktransporten inom Finska vikens kustvatten under gångna år av Emil Vikman ..	7:5—6:15
Kooperationen på Ormsö — ett 30-årsminne av A. Aspelin	9: 3: 4
Minnen och reflektioner av Rud. Timmerman ..	10:5—6: 7

Personalia

I nöden prövas vännen (om Sigurd Curman) av Anton Vesterberg	2: 3: 1
Ett tack till Gideon Danell	9: 1:10
För tio år sen av Carl Mothander (Nikolaus Blees och Hans Pöhl)	10: 3: 7
En estlandssvensk märkesman (Mattias Westerberm)	10: 4: 2

Idrott

Den estlandssvenska idrotten av <i>H. M—n</i> ..	2:	4:10
Livstecken från Alfred Schönberg	2:	5: 6
Estlandssvenskar i Bellevue av <i>Aron Westin</i>	2:	6:17
Estlandssvenskarnas idrottsresultat under säsongen 1945	2:	6:17
Idrotten i Estlands svenskbygder av <i>Viktor Aman</i>	7:	1: 5
Idrottsprestationer av estlandssvenskar i Sverige av <i>Bertil</i>	7:	2: 7
Från svenska mästerskapstävlingarna i fri idrott	7:	3: 9
Estlandssvenska idrottsmän på frammarsch av <i>Bertil</i>	9:	2: 6
Helsingfors tur och retur av <i>Bertil</i>	9:5—	6:13
Sommarens idrott av <i>Bertil</i>	10:	4: 9
Sjöfolksidrott	10:5—	6:16

Från det ockuperade Estland

Estlandsnytt	1:	1: 9
Runö vintersportmetropol	2:	6: 7
Nya kommunalmän i Rikull	4:	6:11
Svensk-Estland just nu	5:	1: 3
Estniska öden	5:	2: 2
Från Hapsal	5:	2: 9
Nytt från Balticum (ur <i>St. T.</i>)	5:	4: 2
Kollektivjordbruk på Ormsö (ur <i>Ny Dag</i>) ..	5:	4: 3
Klipp och notiser	6:	1: 8
Smånotiser	6:	2:10
Om Runö (ur <i>ST. T.</i>)	7:	2:10
Om Hapsal (ur <i>St. T.</i>)	7:	4:11
Ivansöner på Ormsö	7:5—	6:13
Notiser	8:	1:10
Silkesmaskodling på Birkas?	10:	4: 7

Lyrik

Bön för de skingrade av <i>Edvin Lagman</i>	1:	4: 3
Tonen av <i>Edvin Lagman</i>	2:	2: 3
Den förlösande makten av <i>Edvin Lagman</i> ..	2:	4: 3
Till Aibofolket den 16 juni 1946 av <i>Edvin Lagman</i>	3:	3: 1
Runbosuangen av <i>Duskas Lisa</i>	3:	5: 1
Bikt natt av <i>E. L.</i>	4:	3: 2
Högsommarnatt på Dagö av <i>Nils Tiberg</i> ..	4:	3: 9
Modersmålet av <i>Vilhelm Andersen</i>	5:	1: 5
Hembygden av <i>Jakob Tegengren</i>	5:	2: 1
Vandrarens aftonsång av <i>Ernst Enno</i> (övers. av <i>E. Lagman</i>)	5:	2: 5
Nocturne av <i>Kersti Merilaas</i> (övers. av <i>E. Lagman</i>)	5:	2: 5
Gammal jul av <i>Erik Axel Karlfeldt</i>	5:5—	6: 1
Sol på svarta vingar av —n	5:5—	6: 4
Vinterkväll av <i>Vilhelm Ridala</i> (övers. av <i>E. Lagman</i>)	6:	1: 4
Urskogstjärnen av <i>K. E. Sööt</i> (övers. av <i>E. Lagman</i>)	6:	5: 6
Där ligga de grå byarna av <i>Erik P—n</i>	6:	5:13
Hosianna av <i>Gustaf Fröding</i>	6:	6: 1
Prolog vid S. O. V:s 40-årsjubileum av <i>Alexander Samberg</i>	6:	6: 5
Min längtan av <i>M. W.</i>	7:	1: 4
Tanken av <i>Johan Ludvig Runeberg</i>	7:	2: 8
Giftas, brolape av <i>Mats Ekman</i>	7:	3: 7
Plöjaren av <i>Arvid Mörne</i>	7:	4: 9
Kom, kom signade jul av <i>Edv. Ewers</i>	7:5—	6: 1
Träldomstien av <i>Mats Ekman</i>	7:5—	6:18
Ögonkast på naturen av <i>Carl Gustaf af Leopold Flickana</i> å piana av <i>Mats Ekman</i>	8:	2: 8
Höst av <i>Herbert Lagman</i>	8:	3: 9
Norden av <i>Johan Ludvig Runeberg</i>	8:	4: 6
Uppbrott	8:	4:12
Uppbrott av <i>E. N.</i>	9:	4: 3
Uppbrott av <i>E. N.</i>	10:	3: 9
Vippalbygd av <i>Alexander Samberg</i>	9:5—	6:16

Noveller

Vidvinge — havstruten av <i>Eskil Edén</i>	4:	1: 8
” ” ” ” ” ” (forts.)	4:	2: 8
Toste — vattensorken ” ” ” ”	4:	3: 7
Vurp — aborren ” ” ” ”	4:	4:10
” ” ” ” ” ” (forts.)	4:	6: 8
Salmo — laxen ” ” ” ”	5:	3: 6
Skott i gryningen av <i>Gottfrid Falk</i>	6:	6: 7

Litteraturanmärningar

Ha de rätt att leva (Baltiska kommittén). <i>Rec. av V. A.</i>	1:	1:10
Arvo Horm: Estland fritt och ockuperat. <i>Rec. av V. A.</i>	1:	1:10
Carl Mothander: Baroner, bönder och bolsjeviker i Estland. <i>Rec. av Lm.</i>	1:	2:11
Cedric Leijonhufvud: När hösten kom. <i>Rec. av Curt Munthe</i>	2:	6:16
Minnen från Ormsö (Arthur Johansson: Estländska år). <i>Rec. av J. R.</i>	3:	1: 9
Estland berättar. <i>Rec. av R. Rosen</i>	3:	2: 3
En bok för alla svenskar i världen. (Hugo Ekhammar: Det forntida Östersverige och svenskdomen.) <i>Rec. av Edvin Lagman</i> ..	4:	1: 5
Estlandssvenska koralmelodier. (Folkliga svenska koralmelodier från Gammalsvenskby och Estland samlade av Olof Andersson.) <i>Rec. av Alexander Samberg.</i>	5:5—	6:11
Stjärngosspel av <i>Hilding Celandier</i>	5:5—	6:12
Eskil Edén: Kamp i vildmarken	6:	1: 9
Det äventyrliga spelet om estlandssvenskarna (Carl Mothander: Svenske kungens vita skepp). <i>Rec. av Lgm</i>	7:	1: 7
Estlandssvenskarnas äldsta öden (Paul Johansen: Nordische Mission etc.) <i>Rec. av Adolf Schüick</i>	8:	4:11
Svio-Estonica. <i>Rec. av Hj. Pöhl</i>	8:	4:15
Estlandssvenskarnas folkliga kultur (Nils Tiberger: Ståndssamhället.) <i>Rec. av Elmar Nyman</i>	8:5—	6:14
Den svenska bebyggelsen i Ostharrien (Per Wieselgren: Ortnamn och bebyggelse i Estlands forna och hittillsvarande svenskbygder. Ostharrien med Nargö). <i>Rec. av Edvin Lagman</i>	8:5—	6:16
En nytutkommen nuckösvensk ordbok. (Gideon Danell: Ordbok över Nuckömålet.) <i>Rec. av Nils Tiberg</i>	9:	1: 8
En bok om Svensk-Estland (Sven Danell: Guldstrand). <i>Rec. av V. A.</i>	9:	3: 7
Litteratur om svenskarna i Estland av <i>Edvin Lagman</i>	9:5—	6: 4
Ett viktigt bidrag till baltisk historia (Alvin Isberg: Karl XI och den livländska adeln 1684—1695.) <i>Rec. av A. Soom</i>	10:	3:12

Religiösa betraktelser

Livet segrar av <i>Ludvig Larsson</i>	1:	3: 1
God jul — goda människor av <i>Ludvig Larsson</i>	1:	4: 2
Silverskeden av <i>Ludvig Larsson</i>	2:	2: 6
Och hon födde sin förstfödde son av <i>Gunnar Schantz</i>	2:	6: 1
Andaktsstund för estlandssvenskar i Sverige av <i>Arthur Johansson</i>	3:	4: 4
Julbetraktelse av <i>Ivar Pöhl</i>	3:	6: 1
Då Gud gjorde vår sak till sin av <i>Per Raab</i>	4:	6: 1
Morgon — människor av <i>Nils Bolander</i> ..	7:	2: 5
En härd och en tro av <i>Nils Bolander</i>	7:	3: 5
Den tacksamma samaritens samfund av <i>Nils Bolander</i>	7:	4: 5
Betlehem av <i>Nils Bolander</i>	7:5—	6: 3
Ständig vakenhet av <i>Nils Bolander</i>	8:	1: 5
Optimism av <i>Nils Bolander</i>	8:	2: 4
Sändning ” ” ”	8:	3: 4
Barnet ” ” ”	8:	4: 4
Måttid eller högtid av <i>Nils Bolander</i>	8:5—	6: 3
Hem av <i>Nils Bolander</i>	9:	1: 4
När stunderna växla och skrida av <i>Arthur Johansson</i>	9:	1: 4
Sammanhållning av <i>Nils Bolander</i>	9:	2: 3
Uppbrott av <i>Nils Bolander</i>	9:	3: 3
Benådad syndare av <i>Nils Bolander</i>	9:	4: 3
Ett stort ljus av <i>Nils Bolander</i>	9:5—	6: 3
Att segra av <i>Nils Bolander</i>	10:	1: 3
Tyfonens öga av <i>Nils Bolander</i>	10:	2: 3
Gud med oss trots allt av <i>Ivar Pöhl</i>	10:	3: 3
Tacksägelse —tjänst av <i>Nils Bolander</i>	10:	4: 3
Tankar inför julen av <i>Arthur Johansson</i> ..	10:5—	6: 3

Medicin

Några medicinska vinkar av Ingemar Bjelkhagen	1: 2: 4
Förkylningssjukdomar hos barn Ingemar Bjelkhagen	1: 4: 8
Tuberkulos — en folksjukdom av Ingemar Bjelkhagen	2: 1: 4
Om bad av Ingemar Bjelkhagen	2: 3: 2
Tändernas vård och skötsel av Ingemar Bjelkhagen	2: 3:10
Magsjukdomar hos barn av Ingemar Bjelkhagen	3: 6: 5
Upprop från Medicinalstyrelsens tandvårdsavdelning	4: 2:10
Hälsokontrollen av estlandssvenskarna av Ingemar Bjelkhagen	7:5—6: 7

Redaktionellt

Kustbon 1945	1: 4:18
Kustbon övertages av S. O. V.	2: 4: 1
Meddelande från Kustbons redaktion	4: 1: 1
Samhöriget av E. L.	4: 2: 1
Inför hembygdsdagen av E. N.	4: 3: 1
Upprop	4: 6: 9
Till läsekretsen	5: 2: 5
Meddelande från Kustbons redaktion	5:5—6: 2
Inför väntande uppgifter	6: 1: 2
Rättelser	6: 5:13
Till läsekretsen av Edvin Lagman	6: 6: 2
Redaktörsskifte av Manfred Nyman	7: 1: 2
Ändrade levnadsbetingelser av E. N.	7: 3: 2
Ett slutfört arbete av E. N.	7: 4: 2
Ett nytt skede av E. N.	7:5—6: 2
Till läsekretsen av E. N.	7:5—6: 4
Tillförsikt av E. N.	8: 1: 2
Rättelse	8: 2:10
Hembygdskänsla av E. N.	8: 3: 2
Kustbon år 1952	8:5—6: 2
Kustbon inför år 1952 av M. N.	9: 1: 2
Anpassning av Sh.	9: 2: 4
Tankar vid årsskiftet av M. N.	9:5—6: 2
På förekommen anledning av Farbror Svenske	9:5—6:11
Kustbon i Sverige 10 år	10: 1: 2
En återblick av Elmar Nyman	10:5—6: 2

Illustrationer

Jordbruksarbete på Ormsö	1: 1: 4
Bygata i byn Hullo på Ormsö	1: 1: 5
Från de första estlandssvenskarnas ankomst till Sverige efter krigsutbrottet 1939	1: 1: 6
Förläggningsschefen Martin Cronwall	1: 2: 1
Estlandssvenska pensionärer från Ormsö på Gillberga ålderdomshem	1: 2: 3
Dr Ingemar Bjelkhagen	1: 2: 4
Doverstorp	1: 2: 6
Ormsöflicka i sin dräkt	1: 2: 7
Pastor Josef Hoas med anhöriga utanför Roma kyrka	1: 2: 8
Parti av Revals medeltida mur	1: 2: 9
Pastor Ludvig Larsson	1: 3: 1
Socialkurator Sigge Bruce	1: 3: 2
Estlandssvenskar i Stockholms skärgård	1: 3: 7
Woldemar Sedman	1: 3: 9
William Treiberg	1: 3: 9
Bilder från Ormsö	1: 4: 5
Fiskare från Runö	1: 4: 6
Estlandssvenskarnas Lucia Aurelia Brunberg	1: 4: 7
Våra förläggningar (I)	1: 4: 9
Johan Hörnström	1: 4:13
Från estlandssvenska föreningens i Stockholm möte i Konserthuset 25 november 1944	1: 4:15
Dr Axel Munthe	2: 1: 3
Våra förläggningar (II)	2: 1: 5
Estlandssvenska hemgården i Stockholm öppnad	2: 1: 9
Luciafest på Doverstorp	2: 1:10
Rapphöns i snö	2: 2: 7
Ejderhane	2: 2: 8
Bilder från Rikull och Odinsholm	2: 2:11
Helena Paalman-Laving	2: 2:17

Från Doverstorp. Kvinnor som spinner	2: 2:18
Badstranden vid Malen i Skåne	2: 3: 3
Från Pernaus badstrand	2: 3: 4
Från Runö	2: 3: 7
Lärarekursavslutning i Uppsala	2: 4: 4
Odensholmarna på slättertälto på Ormsö	2: 4: 6
Sjösättning av en fiskebåt	2: 4: 5
Röiks kyrka på Dagö	2: 5: 3
Inspektör Folke Lindström	2: 5: 5
Ture Gustafsson och Gertrud Hammerman	2: 5:11
Rosleps kapell i Rikull	2: 6: 1
Estlandssvenska föreningens Lucia 1945 Karin Nyman	2: 6:13
Bygata i Hullo by	2: 6:16
Tre av våra idrottsmän: Egil Lindkvist, Algot Friberg, Leander Gjärdman	2: 6:17
Kronprinsessan överlämnar pris i spånad till fru Katarina Selin	3: 1: 2
Hans och Maria Berggren från Ormsö firade sin 50-åriga bröllopsdag den 6 januari 1946	3: 1:10
Riksantikvarien Sigurd Curman	3: 2: 1
Ramsö ålderdomshem med flygelbyggnader	3: 2: 4
Sjömärket vid Singösund	2: 2: 7
Johannes Pöhl	3: 2:11
Husvalla gård i Föra socken på Öland	3: 3: 4
Torpahorva gård på Öland	3: 3: 4
Hjalmar Häggblom	3: 3:12
Hemkyrkan Röiks på Dagö	3: 4: 3
Från bygdestämman på Björkö	3: 5: 6
Familjen Grenfeld utanför Svinkelns gård	3: 6: 8
Estlandssvensk Lucia 1946, Alida Bergström	3: 6:15
Stranden nedanför Roslep	4: 1: 9
Nuckö kyrka	4: 2: 5
Runöbor uppvaktar konung Gustav V vid hans besök i Reval år 1929	4: 2: 7
Saxby fyr	4: 3: 6
Ormsö kyrka	4: 3: 6
Folkskollärare Anton Vesterberg	4: 3: 8
Kronprinsen hos de estlandssvenska åldringarna	4: 4: 2
Nargö kapell	4: 4: 3
Bondegatan 94 eldhärjas	4: 5: 7
Parti av Reval	4: 6: 2
Väderkvarn i Vippal	5: 1: 2
Komminister John Klasson	5: 1: 4
Parti av Rågöarna	5: 2: 2
Fälten nå längre än ögat kan se	5: 2: 4
Kyrkoherde Karl Hammarin	5: 2: 9
Folkskollärare Edvard Tui	5: 3:10
Kristian Lagman	5:5—6:10
Alexander Bles	5:5—6:10
Anders Lilja	5:5—6:11
Folkskollärare Alexander Samberg	5:5—6:11
Stora strandpromenaden och badrestaurangen "Kuursaal" i Hapsal	6: 1: 3
Slottskyrkan, tornet och ringmuren i Hapsal	6: 1: 3
Hapsal var segelsportens stad framför andra	6: 1: 3
Folkskollärare Rudolf Timmerman	6: 1: 7
Riksantikvarien Sigurd Curman	6: 2: 1
Träskulptur från Kors kyrka	6: 2: 3
Träskulptur från Rosleps kapell	6: 2: 4
Natt över en gammal stad	6: 2: 6
S. O. V:s jubileumsfemman	6:3—4: 2
"Tre trallande jäntor"	6:3—4:17
Glada folkdansare	6:3—4:18
Hullo folkskola på Ormsö	6: 5: 1
Anu Engblom	6: 5:10
Där ligger de grå byarna	6: 5:13
Digerhamn	6: 6: 5
Från Runö	6: 6: 5
Från Nuckö	6: 6: 5
Från Ormsö	6: 6: 5
Tröskning på Rågöarna	6: 6: 6
Runö kapell	6: 6: 6
Gammal gård på Ormsö	7: 1: 1
Anders och Agneta Grönman	7: 1:10
Varvet i Dyrhamn	7: 2: 1
Adam Heldring	7: 2: 6
China Town, Singapore	7: 2: 9
Hapsals slottsruin	7: 3: 1

Hapsal. Vid "Gamla hamnen"	7: 3: 5	Riksantikvarie Sigurd Curman	10: 3: 2
Tre ormsöflickor	7: 4: 1	En folkspillra bryter upp. Fotomontage av A. Stenholm	10: 3: 6
Sutleps kapell	7: 4: 7	Major Carl Mothander	10: 3: 7
Dagmar Pettersson	7: 4: 7	Lektor Hans Pöhl	10: 3: 8
Professor Per Wieselgren	7: 4: 8	Folksekreterare Nikolaus (Nils) Blees	10: 3: 9
Sjökapten Thomas Lindström	7: 4: 8	"Sabbatsback"	10: 3:10
Nuckö kyrka	7:5—6: 1	Fil dr Alvin Isberg	10: 3:12
Advokat Lars Östberg	7:5—6: 5	Rektor Gideon Danell	10: 3:13
Svea rikets ärkebiskop sköter ratten på motorbåten under färden över Finska viken år 1922	7:5—6:10	Allmoge från Nuckö	10: 4: 1
Ärkebiskopen kör i sällskap med dr A. Ekström åktrillan till Ormsö kyrka	7:5—6:10	Mattias Westerblom	10: 4: 2
Reval sett från sjösidan	7:5—6:14	Professor Gustaf Ränk	10: 4: 4
Svenska kyrkan i Reval, Riddargatan 9	7:5—6:14	Utsikt från Tollare	10: 4: 5
Aino Dovkont	7:5—6:19	Docent Gerhard Hafström	10: 4: 5
Odenholms fyr	8: 1: 1	Anders Järnström	10: 4:10
Estnisk guldsmedsverkstad i Stockholm	8: 1: 4	Mästerlotten Viktor Berg	10: 4:10
Konsul Julius Lill	8: 1: 8	Nargö gamla kapell och skola	10:5—6: 1
Sjökapten Thomas Lindström	8: 1:10	Kyrkoherde Karl Hammarin	10:5—6: 4
Kartskiss över Spithamn	8: 2: 1	Missionär L. J. Österblom	10:5—6: 5
Ormsö	8: 2: 9	Österblom i kretsen av ormsöbor vid senare besök i Estland	10:5—6: 6
Birkas folkhögskola	8: 3: 1	Minnesstenen vid Ormsö prästgård	10:5—6: 7
Minnesstenen vid Ormsö kyrka	8: 3: 3	Vy från Reval	10:5—6:10
Bilder från Runö	8: 3: 8	Sjökapten Leander Gjärdman	10:5—6:16
Sjökapten Johan Lindkvist	8: 3:10	Kyrkoherde Sven Danell	10:5—6:17
Pastor L. A. Larsson	8: 3:10		
Svenska gymnasiet i Hapsal	8: 4: 1		
Utrikesminister Sandler, rektor och fru Üksti och t. f. utrikesminister Kask utanför gymnasiet i Hapsal	8: 4: 5		
Svenska gymnasiet folkdanslag 1938	8: 4: 8		
Rosleps kapell (tuschteckning av Lotten Sundberg)	8:5—6: 1		
Korkis folkskola 1914	8:5—6: 5		
Utö. Utsikt över hamnen	8:5—6: 7		
Utö. Kyrkviken	8:5—6: 7		
Joh. Kaiv och A. Torma	8:5—6:11		
Minister R. Penno	8:5—6:12		
Direktör David Bergholtz	8:5—6:16		
Boningsria på Dagö, Røiks, Svenskbyn, Mickas Simas gård	9: 1: 1		
Pastor Arthur Johansson	9: 1: 4		
Estlandssvenskt boningshus på Nuckö i Gutånäs	9: 1: 7		
Rektor Gideon Danell	9: 1:10		
Rågöbor i folkdräkt utanför Ipp-gården	9: 2: 1		
Hembygdsmuseet på Lilla Rågö	9: 2: 5		
Algot Friberg	9: 2: 6		
Edvin Vesterby	9: 2: 7		
Gunnar Blomberg	9: 2: 7		
Utsikt från Tollare	9: 3: 1		
Folkskollärare Joel Nyman	9: 3: 2		
Ormsö koop. förening	9: 3: 5		
Johan Hallman	9: 3:13		
Kartskiss över Ormsö	9: 4: 1		
Den estlandssvenska kören	9: 4: 4		
Strandvallar av skalgrus vid Saxby fyr	9: 4: 5		
Karta över den sista nedslningen	9: 4: 6		
Karta över berggrunden och de kvartära bildningarna på Ormsö	9: 4: 7		
Från de grå byarnas land	9:5—6: 1		
Rödakorssystrarna Otti Gjärdman och Maria Lindström	9:5—6:10		
Anu Engblom	9:5—6:14		
Tomas Friberg	9:5—6:18		
Bröllop på Ormsö	10: 1: 1		
Ingenjör Manfred Westerblom	10: 1: 6		
Bygata i San Juan de Teotihuacan	10: 1: 8		
Folkskollärare Johan Alkvist	10: 1: 9		
Folkskollärare Johannes Gjärdman	10: 1:10		
Nucköslätten	10: 2: 1		
August Rei	10: 2: 4		
Alfred Maurer	10: 2: 5		
Ingenjör Bruno Strandberg	10: 2: 8		
Vy över Hong Kongs hamn från Victoria ..	10: 2: 8		
Tiger Pagoda i Hong Kong	10: 2: 9		
Andreas Strandberg	10: 2:10		
Västvärt	10: 3: 1		
		Övrigt	
		Frågor och svar	1: 1: 8
		Gotland och Ormsö av Alfred Hammerman ..	1: 2: 6
		Mina åtta nollor eller mitt livs stora misstag av Alfred Hammerman	1: 4: 7
		En gammal pionjär berättar (Johan Hörnström) av Manfred Nyman	1: 4:13
		Några estlandssvenska minnen av Carl Mothander	2: 2: 4
		Flyktingarnas hemslöjdsfärd av Rita Rosen ..	2: 2:16
		En dag på sommarkolonin i Östnora	2: 4: 7
		Frågor och svar	2: 4: 9
		Läst i Kustbon för 25 år sedan	2: 5: 6
		Frågor och svar	2: 6:14
		Från läsekretsen av V. H. Grenfeld	3: 1: 9
		Renlighet befrämjar trevnaden	3: 3: 8
		Efterlysning av saknade personer	3: 3:12
		Hälsning från gammalsvenskbyborna av G. P. Utas	3: 6: 9
		Gammalsvenskbys klocka	4: 4: 4
		Bondegatan 94 eldhärdad	4: 5: 7
		Stiftelsen Lützenfonden	4: 6:11
		Klipp och notiser	5:5—6:13
		Klipp och notiser	6: 1: 8
		Stort antal nya medborgare 1948	6: 2: 7
		Smånotiser	6: 2:10
		Notiser	6:3—4: 2
		Ett halvsekel av —n	7: 1: 3
		Notiser	7: 1:10
		En resa runt Östersjön av Eduard Hasselblatt-Mariestadius	7: 2: 6
		Estlands vänner i Sverige (ur Kustban nr 22 1930)	7: 2:10
		Estlandssvensk uppvakning vid Gustav V:s bår	7:5—6: 4
		Angående estniska fartyg (ur St. T)	7:5—6:19
		Notiser	8: 1:10
		Balttyskarnas öden av Olav von zur Mühlen	8: 2: 5
		Professor Hästad analyserar politiska förhållanden i Baltikum	8: 2:10
		Gatubelysningen i Stockholm på 1700-talet ..	8: 2:10
		Anekdot ur A. B. 1. 9. 1951	8: 4: 8
		Utö av A. V.	8:5—6: 6
		Rötmånadsskratt	9: 3: 2
		Tack från Joel Nyman	9: 3:16
		5920 kr. svensk medelinkomst	9:5—6:13
		Svenskarnas antal i U. S. A. minskar	9:5—6:16
		Forskarbidrag	9:5—6:17
		En märklig folkflyttning och förvandling av Fredrik Valros	10: 2: 2
		Angående baltisk immigration till U. S. A.	10: 4: 9

Thorén under besök på Nuckö i början på 19-hundratalet
2:a raden, sjätte fr. v. Thorén, kyrkoherde och fru Maas

om skriver prosten Girgensohn: "Det är icke så mycket särskild böjelse för lärarkallet, som för-
mår de unga männen till inträde vid seminariet
och låter deras föräldrar underkasta sig många
svårigheter vid deras undervisning i skolan, utan
fastmer Thoréns personlighet och den från honom
utgående drivkraften till ett levande tros-
liv, som verkar så tilldragande". Utbildningen
vid lärarseminariet hade ett dubbelt syfte.
Eleverna skulle utbildas icke bara till skol-
lärare, utan också till missionärer. Kristendoms-
undervisningen intog främsta rummet på
skolschemat. Dessutom samlade Thorén vid
sidan av skolundervisningen eleverna till
bibelläsning, bön och andakt. Redan i
januari 1874 kan han skriva till Stiftelsen:
"Gud börjar draga gossarnas hjärtan till sig,
så att några börja att icke kunna leva utan
bön". Och i januari 1875 heter det: "Det är
fortfarande roligt med gossarnas förhållande
till Gud".

Sin uppgift som missionärer fick de taga itu
med redan under skoltidens julferier. I hemmen
samlade de nästan varje afton sina grannar
för att läsa för dem ur någon god tidning
eller bok, såsom Pietisten, Luthers eller
Waldenströms skrifter samt sjunga och
bedja. Vid första 3-årskursens slut kunde
också prosten ge dem följande vackra
betyg, lika hedrande för deras lärare
som för dem själva: "De unga männen äga
icke blott goda insikter i alla av skollagen
föreskrivna ämnen, utan, vad mer är, de
hava genom Guds nåd lärt känna och
älska sin Frälsare och ha varit i den
Helige Andes skola, som ju ensam
skickliggör att verka såsom religionslärare
bland de unga och gamla."

När de kommo ut i tjänst, försummade de
ej heller vid sidan av skolarbetet sin
andliga uppgift. De samlade folket i
byarna för att sjunga, läsa och bedja
med dem. Lördags- och söndagsaftnar
brukade de ha möten för vuxna. Bibel-
klasser ordnades också, och arbetet
tycktes framgångsrikt. Då och då
besöktes de av Thorén, varvid talrikt
besökta möten höllos. Emellertid
kallade Thorén till sig sina förra
elever för att göra sig underrättad
om deras arbete. På en del håll
mötte de motstånd, men vanligen
rönte deras verksamhet välvilja och
förståelse.

Men givetvis låg det såväl i Ev. Foster-
landsstiftelsens som i Thoréns eget
intresse att få bedriva direkt
missionsverksamhet även utanför
skolan. Ej heller saknade prost
Girgensohn förståelse därför. Men
i den mån sådant arbete bedrevs,
stod det helt under prostens ledning
och hölls strängt inom gällande
lagparagrafers ram. Lekmannapredikan
var förbjuden. Däremot var det
tillåtet att uppläsa en lämplig
predikan. Strax efter sin ankomst
till Nuckö och innan seminariet
ännu börjat, fick Thorén i prostens
frånvaro föreläsa predikningar
såväl i moderkyrkan som i en
annexkyrka. Thorén underordnade
sig hänsynfullt prostens ledning,
men vid ett par tillfällen låter
han i brev undslippa sig uttalanden,
som visar, att han ibland kände
prostens hand tung över sig. Så
skriver han någon gång 1876:
"Folkets ställning till Guds ord,
vilket jag väl icke skall ha något
att göra med, synes fortfarande
gott". Och strax efter hans ankomst
heter det: "Det var i början så
pinsamt att leva här ibland dem
utan att få samla dem omkring
Guds ord,

men nu har jag fått lov att på söndagarna i ett litet skolhus läsa något för dem om missionen”.

Trots de begränsade arbetsmöjligheterna visade sig ganska snart ett visst uppvaknande tack vare Thoréns och hans lärjungars verksamhet. Intresset för Guds ord var stort. Då och då kom någon till Thorén och delgav honom nya upptäckter om Guds nådefulla hjärtelag gent emot syndare och sade: ”Uj, uj, vi ha sita i grall morknet” (vi ha levat helt och hållet i mörkret). Ett tecken på uppvaknande var också, att man började inbjuda Thorén till bröllopet för att läsa Guds ord. Förr hade det varit sed att supa, spela och dansa vid sådana tillfällen. En söndagsskola under fru Thoréns ledning pågick år efter år. Den samlade allt fler deltagare och vann i hög grad prestens gillande.

Någon hela församlingen omfattande väckelse i likhet med den på Ormsö torde ej ha förekommit. Men enstaka byar eller flera byar samtidigt upplevde dock sådana väckelser. År 1879 berättar Thorén, att han varje lördag och söndag håller bönestunder. Under vintern besökte han regelbundet tre byar ”var sin” lördagskväll. I grannbyarna hade inga väckelser förekommit. Däremot hade under långfredagen och påskdagarna en stor, nästan allmän väckelse pågått i tre byar längre bort, och den pågick alltjämt, när Thorén skrev sitt brev den 29 april.

Att Thoréns verksamhet var till välsignelse för Nuckö, därom vittnar också prostens Girgensohns brev till Stiftelsen. Hans personliga uppskattning av Thorén framhäves starkt, men med tydlig udd mot Österblom. Han skriver bland annat: ”I de flesta fall har en förändring till bättre insikt och större nykterhet inträtt. Separatistiska meningar, oppositioner mot kyrka och ämbete hava över huvud alls icke visat sig. Även däri tillkommer Thorén allt beröm, att han varken handlat egenmäktigt eller ingripit i ett främmande ämbete, utan inom sitt område arbetat med all uppoffring”.

Till sist må ytterligare en sida av de estlandssvenska väckelserörelserna beröras. Genom Österbloms lärjungar fördes väckelsen över till Dagö och därmed också delvis in på estniskt område. I detta avseende fick dock Thoréns verksamhet mycket större betydelse. Den biträdande läraren vid seminariet synes härvid ha varit i någon mån verksam, enär Thorén hänvisar till denne, när han talar om väckelse i rent estniska byar. Därtill kommer, att Nuckö var en tvåspråkig församling, och seminarieeleverna från denna församling talade både svenska och estniska. Därigenom blev dessa också förmedlare av väckelsen till estniskt område. I huru stor grad de estniska väckelserörelserna kan ledas tillbaka till den estlandssvenska, är möjligt att avgöra endast genom grundliga forskningar på estniskt område.

Gerhard Hafström

50 år

Docent Gerh. Hafström

Den 27 mars fyller docent Gerhard Hafström 50 år.

Vid mitten av 1930-talet gjorde G. Hafström sin första resa till Estlands svenskbygder. Han var en av de rikssvenskar, som hade förståelse för vår estlandssvenska, romantiska kärlek till svenskheten, och som vetenskapsman väcktes väl hans intresse också av de historiska aspekterna på denna

folkspillra. Men han är ingen drömmare utan står själv säkert på verklighetens fasta grund; den sakliga nyktra analysen ligger närmast till för honom. Hans lätthet att uppfatta skiftande situationer, att dra upp de stora linjerna och hans förmåga att nå personlig kontakt med folk gjorde honom snabbt till en säker bedömare av estlandssvenska förhållanden. Som styrelsemedlem i Riksföreningens stockholmsavdelning utförde han ett stort arbete till estlandssvenskarnas fromma. Det utlandssvenska kulturarbetet kunde ju inte upprätthållas utan hjälp från Sverige, och Stockholmsavdelningen hade åtagit sig denna stöduppgift. Målet var att inom en inte alltför avlägsen framtid göra svenskbygden kulturellt självförsörjande. Så fortskred 30-talet, tills världshändelserna kastade om allting. 1942 besökte G. Hafström återigen våra bygder såsom ledamot i den delegation, som — rätt oväntat — anlände till Estland mitt under tysk ockupation. Han är sedan dess väl känd för den estlandssvenska allmänheten.

Och när slutligen vår folkstams öde avgjordes, tillhörde Hafström den lilla grupp män inom Estlandskommittén och Rågöstiftelsen, som hjälpte oss att vinna fotfäste i det svenska samhället.

Svenska Odlingens Vänner har velat visa sin uppskattning av Gerhard Hafströms insats genom att utse honom till föreningens hedersledamot.

G. Hafströms verksamhet för estlandssvenskarna har naturligtvis varit ett arbete ”vid sidan om.” Han har förmågan att utnyttja minuterna och att flyhänt expediera de mest skiftande ärenden. Bland de många uppdragen ska här endast nämnas, att han i många år varit sekreterare vid Stockholms högskola.

Gerhard Hafström har inte släppt kontakten med estlandssvenskarna. Sålunda var han i somras högtidstalare på vår hembygdsdag. Vi tackar honom för de gångna åren och ägnar honom vår hyllning på högtidsdagen.

Svenskbybor från Kanada på besök

Dagarna före jul satt ett blitt och stilla par för sig själva på en soffa i turistklass på Gripsholm. Det var Peter Hoas och hans maka Katarina. De

kom från Meadows i Kanada för att få fira jul i gamla Sverige. Ingen av dem har varit hemma på 23 år.

Peter Hoas och hans maka var med om den stora flyttningen från Gammalsvenskby i Ryssland 1929. Trots allt räknar de Sverige som sitt fosterland. Här

har de också massor av släktingar alltjämt, och julen firade de hos Peter Hoas äldre bror, som vid det här laget är 67 år. En son har paret i Stockholm som mekaniker på Bromma.

Peter Hoas säger, att man funnit sig väl tillrätta i Kanada.

Det var nio familjer som från Sverige och efter flyttningen hit reste vidare. Man kom över ett stort lantbruk på 3.700 acres öppen jord med alla de redskap som behövdes. Halva köpesumman betalades kontant och resten har amorterats på så sätt, att hälften av skörden gått till säljaren.

Efter 22 år, i fjol alltså var man skuldfri och nu är det stora lantbruket deras eget. Det lär i dag vara värt över 300.000 dollar.

Peter Hoas säger att livet varit väl med dem allesammans. På farmen talar man bara svenska och samtliga har vägrat att ge sig engelskan i våld. Utom farmen får man förstås tala engelska men "hemma" är det bannlyst. Man har sin egen församling också, ansluten till svenska lutherska kyrkan och en gång i veckan kommer en pastor, han heter f. ö. Lundmark, ut till dem och predikar. — Vi är alltjämt lika religiösa, säger Hoas.

Paret Hoas skall stanna i Sverige till i april, då man far tillbaka till farmen i Meadows igen.

(ST)

AVLAGDA EXAMINA

Inga Ahlkvist från Hapsal, sjuksköterskeexamen vid Sophiahemmet i Stockholm den 11 sept. 1953.

Johan Widgren från Ormsö, sjökaptensexamen vid Sjöbefälsskolan i Härnösand den 10 dec. 1953.

Ingvald Dyrberg från Rickul, ingenjörsexamen vid Stockholms Tekniska Institut den 18 dec. 1953.

Rafael Brunberg från Rickul, ingenjörsexamen vid Tekniska Institutet i Stockholm den 19 dec. 1953.

Karl Boman 50 år

Hos en folkspillra i försakingringen spelar traditionen ofta en mycket viktig roll. Detta märktes särskilt vid generationsväxlingarna i vår egen

estlandssvenska hembygd. Hemmet och storfamiljbegreppet dominerade — vad fadern påbörjat, fick sonen vanligen fortsätta med. Visserligen fanns det undantag och även graduella skillnader när det gällde att axla manteln. Och det är just på denna sista punkt, som vi har anledning att hylla vår jubilar Karl Boman, som den 28 februari fyllde 50 år.

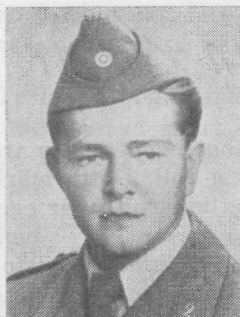

Karl Boman inte enbart fortsatte sin faders gärning utan utbyggde den genom att med stor intensitet delta i svenskbygdens organisationsarbete. Han tillhörde under många år Tallinns Svensk-Finska S:t Mikaelsförsamlings kyrkoråd, har varit dess ordförande bl. a. under församlingens mest skickesediga år, har varit styrelseledamot i Svenska Odlingens Vänner, Svenska Folkförbundet o. s. v. Som bekant var det inte enbart ett hedersuppdrag att inneha dylika förtroendeposter, utan här fordrades stora arbetsinsatser och ofta diplomatiska ställningstaganden. Och Karl Boman var den rätte mannen att lösa dessa uppdrag — han bekläddes nämligen också en ansvarsfull post inom det estniska inrikesministeriet, vilket torde bevisa hans kvalifikationer som en lojal statens ämbetsman parad med en osviklig plikt känsla mot sin egen folkstam.

Sedan sin ankomst till Sverige 1944 har Karl Boman anlitats som förtroendeman i olika sammanhang. Han har även här aktivt deltagit i gestaltandet av våra livsbetingelser samtidigt som han inte heller glömt sina estniska vänner. Han har sålunda i snart tio år innehaft ordförandeposten i sin studentorganisation Revelia. Jubilarens ungdomliga och friska initiativkraft bevisas av att han i sitt egenhändigt byggda hem inrättat ett samlingsrum för sina unga och gamla korporationsbröder. Som egen företagare har Karl Boman visat att han i ändrade förhållanden kan hävda sig på ett framgångsrikt sätt.

Hans många estlandssvenska, estniska och rikssvenska vänner hyllade honom på bemärkelsedagen, tackade honom för vänfasthet under de gångna åren och önskade honom och hans familj fortsatta lyckosamma år i medgångens tecken.

Ivar Pöhl.

Hjalmar Lindqvist

På juldagskvällen blev 23-årig verkstadsarbetaren Hjalmar Lindqvist från Djursvik, Söderåkra, påkörd bakifrån av en bil och så illa skadad att han omedelbart avled. Den omkomne var född på Rågö 1930 och kom till Sverige år 1944.

Hjalmar Lindqvist beskrives av alla som kommit i beröring med honom som en präktig och skötsam ung man. Hans arbetsgivare under de senaste fem åren har tecknat nedanstående dödsruna.

HJALMAR LINDQVIST

In memoriam

Som en från faran flyende fågelunge kom Du i Dina föräldrars sällskap från Ditt av krigets våld hemsökta fädernesland och sökte skydd i vår relativt lugna bygd.

Här fick Du stanna, växte upp till yngling och ung man, och tillvann Dig såväl Dina kamraters, som förmäns odelade aktning och vänskap för de goda egenskaper Du alltid visade såsom god kamrat, ordningsam, noggrann och flitig i Ditt arbete.

Nu är Du borta. Endast ett kort ögonblick skilde emellan liv och död. Förgäves ställes den gamla frågan: Varför? Var det en allvetande, god och barmhärtig försyn, som tog Dig bort i unga år för att bespara Dig ett mörkare öde, som livet kunnat ha i beredskap för Dig? Eller var det ett blint och obevekligt öde, som genom en annan ynglings förvällande, brutalt tog Dig bort från föräldrar och anförvanter, kamrater och vänner?

Något svar gives oss ej på fåvitska frågor. Vi människor har endast att böja oss för det vi icke kunnat förstå.

Vi har blott att minnas dig, Hjalmar Lindqvist med tacksamhet och lysa frid över Ditt minne.

Karl Josefsson.

Upprop

I samband med uppläggnngen av ett bildarkiv från Estlands svenskbygder vädjar Svenska Odlingens Vänner denna gång till alla som äga fotografier från Nuckö socken (Passlep, Sutlep och Rickul kommuner) föreställande företrädesvis landskap och byggnader att välvilligt under en kortare tid ställa dem till föreningens förfogande för avfotografering. Då det är angeläget att detta arbete påbörjas snarast motses bilderna tacksamt så snart som möjligt försedda med tydliga namn- och adressuppgifter till

Svenska Odlingens Vänner
Tunnelgatan 23 III
Stockholm

Vårsamkväm

anordnas lördagen den 3 april kl. 19.30 i Södra KFUK:s lokaler, Folkungagat. 122 nb., Stockholm

Programmet upptar bl. a. ett kåseri med rubriken

"Vår gamla hembygd i ord och bild"

Inträdesavgift 2 kronor.

Kommunikationer: Spårvagn 6, 9, 1, 8; buss 36 (mitt emot Borgmästargatans busstation).

Alla hjärtligt välkomna!

Svenska Odlingens Vänner.

FAMILJENYTT

Döda

Alexander Ahlkvist, född den 27 september 1881 på Ormsö, avled den 15 januari 1954 i Stockholm.

Änkefru Lisa Bedman, född Ribon den 4 december 1877 på Nuckö, avled den 20 januari 1954 på Stureby Vårdhem i Stockholm.

Änkefru Mina Freiman, född Poskov den 22 december 1863 på Nuckö, avled den 13 oktober 1953 i Stockholm.

Eugen Fridolin, f. den 5 juni 1881 i Pärnu, avled i jan. 1954 i Toronto, Kanada.

Hjalmar Förberg, född den 23 november 1920 på Ormsö, avled den 12 januari 1954 i Norsborg.

Hjalmar Lindqvist, född den 6 februari 1930 på Rågö, avled den 25 december 1953 i Söderåkra.

Änkefru Maria Notman, född Lindström den 2 december 1870 på Ormsö, avled den 28 december 1953 i Stockholm.

Tomas Nygren, född den 26 april 1879 på Ormsö, avled den 2 januari 1954 i Rejmyre.

Agneta Nyström, född den 10 juli 1870 på Ormsö, avled den 22 januari 1954 på Godegårds ålderdomshem.

Boris Albert Rosen, f. den 18 sept. 1899, avled den 25 febr. 1954 i Stockholm.

August Sekobon, född den 22 november 1903 på Nuckö, avled den 12 december 1953 i Uppsala.

Anders Stahl, född den 1 april 1885 i Rickul, avled den 24 december 1953 i Roslagsbro.

Johannes Söderkvist, född den 2 april 1897 på Ormsö, avled den 7 december 1953 i Fittja.

Mats Treiberg, född den 9 december 1866 i Rickul, avled den 27 november 1953.

Änkefru Kersti Vesterman, född Vikman den 30 augusti 1867 i Rickul, avled den 16 november 1953 i Göteborg.

Min älskade Make
vår käre Far, Farfar och Morfar

Alexander Ahlkvist

född den 27 september 1881 på Ormsö
avled den 15 januari 1954 i Stockholm
Djupt sörjd och saknad av maka, barn, barn-
barn, barnbarnsbarn, syskon samt övrig släkt
och vänner.

Trygg i min Jesu armar,
Trygg i hans herdefamn,
Gömd i hans rika kärlek
Finner min själ sin hamn.

Min älskade make,
vår käre far, morfar och vår kära bror

August Sekobon

född den 22/11 1903 på Nuckö
död den 12/12 1953 i Uppsala

Djupt sörjd och saknad av hustru, barn, barn-
barn, syskon, syskonbarn, svågrar samt övrig
släkt och vänner.

Hur tomt, hur tyst här hemma
Sen Du i från oss gick.
Ej hörs Din kära stämma,
Ej möter oss Din blick.

Vår kära Mor och Mormor

Maria Notman

f. Lindström

född den 2 dec. 1870 på Ormsö
avled den 28 dec. 1953 i Stockholm
i tron på sin Frälsare.

Sörjd och saknad av Barn, Barnbarn, Svågrar,
Svägerskor, Syskon, Släkt och Vänner.

Ditt grånade huvud har lagt sig till vila,
De flitiga händer har lagt sig till ro.
Förlossade Anden till himmelen ilar,
Att där uti evighet vara och bo.

*

Tack för allt, vår kära Mamma,
Tack för allt vad stort Du gav!

Vår käre Broder
Farbror och Morbror

Anders Stahl

f. den 1/4 1885 i Rickul
d. den 24/12 1953 i Roslagsbro

har hastigt lämnat oss. Djupt sörjd och saknad
men i ljusst och tacksamt minne bevarad av oss
samt övrig släkt och vänner.

Söderby, Roslagsbro

SYSKON. SYSKONBARN

Våra stunder ila
Till den tysta hamn
Låt oss få vår vila
Jesu i din famn.

Vår älskade son och bror

Hjalmar Lindqvist

född den 6 febr. 1930 på Rågö
död den 25 dec. 1953 i Söderåkra

genom olyckshändelse. Innerligt sörjd och sak-
nad samt i tacksamt minne bevarad av oss,
släkt, vänner och arbetskamrater.

MINA och ALEXANDER LINDQVIST

Greta

Sv. ps. 66.

Min älskade Make
vår käre Far, vår Morfar och Farfar

Mats Treiberg

född den 9 dec. 1866

lämnade oss den 27 nov. 1953. Djupt sörjd
och saknad av maka, barn, barnbarn samt
släkt och vänner.

Fader sov i ostörd ro
Uti gravens tysta bo
Jesus som Dig livet gav
Skall Dig väcka ur Din grav.

Utgivarkorsband

Förlovade

I Stockholm den 2 januari 1954, mellan Gerhard Ahlkvist och Vivi-Anne Folkeson. .

I Stockholm, julafton 1953, mellan Olof Andersin och Margareta Lundholm.

I Stockholm den 6 februari 1954, mellan Nils-Olof Bergström och Sonja (Linnéa) Stenholm.

I Borlänge, Nyårsafton 1953, mellan Erik Engström och Adele Enkel.

I Stockholm, Nyårsafton 1953, mellan Sven Hörnström och Barbro Hanberger.

I Stockholm julafton 1953 mellan Henrik Lindquist och Ingrid Söderkvist.

I Solna den 1 januari 1954, mellan Fred Rönnkvist och Gullan Viklund.

I Huddinge den 31 jan. 1954 mellan Stig Sjöberg och Gunhild Lindström.

Vigda

I Furusund Nyårsafton 1953, Bror Nilsson och Ulla-Britt Lindva.

I Stockholm den 30 januari 1954, Ivar Boman och Karin Sandberg.

I Sollentuna den 30 januari 1954, Ingvald Dyrberg och Ingrid Irene Westerman.

Födda

Ingrid Eva Christina, f. den 26 nov. 1953 i Stockholm, dotter till Ingrid Stjernfeldt, f. Wahlberg och Lennart Stjernfeldt.

En dotter, Nyårsdagen 1954 i Stockholm, Barbro Lilja född Persson och Johannes (John) Lilja.

En son, den 6 febr. 1954 Anna-Greta Kornblom f. Norlin och Hans Kornblom.

Förlovning

AXEL AHLBERG

MARIA DAHL

Stockholm den 24 dec. 1953.

RAGNALD BERGVALL

ROSINE VIKMAN

Örebro

Nuckö.

Vigsel

INGVALD DYRBERG

INGRID IRENE WESTERMAN

Rickul

Rickul

Sollentuna den 30 januari 1954.

För allt vänligt deltagande vid min käre
Makes och vår Fars

Alexander Ahlkvist

bortgång samt för alla vackra blommor som
ägnades hans minne be vi härmed få fram-
föra vårt varma tack.

Gertrud och Barnen

Bemärkelsedagar

80 år.

Luther, Isak Alexander, f. 5 april 1874, Nargö.
Båekman, Agneta, f. Notman, 21 april 1874, Ormsö.
Lindman, Anna f. Enggren, 13 maj 1874, Rågö.
Westerberg, Anders f. 13 maj 1874, Rickul.
Bedman, Johan, f. 22 maj 1874, Nuckö.

75 år.

Barud, Lisa, f. Freiman, 11 april 1879, Nuckö.
Heldring, Maria, f. Aman, 22 april 1879, Nuckö.
Aman, Mari f. Vestersten, 2 maj 1879, Nuckö.

70 år.

Engblom, Johannes August, f. 2 april 1884, Vippal.
Nyman, Maria, f. Österdal, f. 3 april 1884, Rågö,
Peterberg, Gertrud, f. 4 april 1884, Ormsö.
Dyrberg, Lovisa, f. 18 april 1884, Rickul.
Holm, Agneta, f. Lindros, 8 maj 1884, Ormsö.
Hedenström, Gertrud, f. Appelblom, 10 maj 1884, Ormsö.
Rönnkvist, Anders, f. 22 maj, 1884, Ormsö.

60 år.

Hammerman, Agneta, f. Storm, 4 april 1894, Ormsö.
Kimberg, Vanda, f. Matson, 21 april 1894, Riga.
Koinberg, Mathias, f. 1 maj 1894, Nuckö.
Westerberg, Jacob, f. 6 maj 1894, Rickul.
Nyholm, Hans, f. 7 maj 1894, Ormsö.
Rosen, Edvard, f. 12 maj 1894, Ormsö
Nyblom, Johan, f. 18 maj 1894, Ormsö.
Lundgren, Maria, f. 27 maj 1894, Nuckö.
Vitsut-Wittlich, Kornelia E. f. Sjöberg, 17 maj 1894 Reval

50 år.

Alos, Katarina, f. Lindström, 8 april 1904, Ormsö.
Sedman, Alexander, f. 9 april 1904, Nuckö.
Lundberg, Robert, f. 10 april 1904, Rågö.
Berg, Woldemar, f. 11 april 1904, Reval.
Brunberg, Maria f. 13 april 1904, Rickul.
Herodes, Linda, f. Kesker 15 april 1904, Reval.
Norrman, Julius, f. 18 april 1904, Vippal.
Szabo, Edmond Eugen, f. 21 april 1904, Budapest.
Kask, Alexander, f. 24 april 1904, Ormsö.
Wooqand, Johannes Eduard, f. 29 april 1904, Reval.
Talback, Mathilda, f. Tegelberg, 7 maj 1904, Nuckö
Luther, Elvine, f. Enggrön, 15 maj 1904, Rågö.
Vood, Selma, f. Teppo, 17 maj 1904, Pärnaun,
Luks, Alfred, f. 23 maj 1904, Rickul.
Öman, Hans, f. 23 maj 1904, Ormsö.
Alkvist, Maria, f. Westerberg, 25 maj 1904, Ormsö.
Rosen, Robert Franz, f. 30 maj 1904, Nargö.
Sprenk, Selma, f. Stamberg, 30 maj 1904, Reval.

För allt vänligt deltagande vid

Hjalmar Förbergs

bortgång, ber vi få framföra vårt varma tack.
Naima Förberg